

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΟΛΕΜΗΣ

ΧΕΙΜΩΝΑΝΘΟΙ

Οι αίσθηματικοί νεανίαι και αὐτοπόλοι νιάνιδες, όσοι καὶ ὅσοι θὰ λάβωσιν ἀνὰ χεῖρας τὸν ἀρτι ἐκδοθέντα τόμον τοῦ ποιητοῦ καὶ ἡμετέρου συνεργάτου κ. Ἰωάννου Πολέμη, θὰ εὕρωσιν ἐν αὐτῷ ἀποτεθειμένους εἰς μελωδικούς καὶ εὐρύθμους στίχους τῶν παιδικῶν αὐτῶν ἐρώτων, τὸ ἀόριστον καὶ ἀνίσχυον, τὸ παιγνιώδες καὶ ἀλλοπρόσαλλον, τὸ περιδαικρὺ συγχρόνως καὶ φιλομειδές, καὶ μετὰ τὴν ἀνάγνωσίν του ἴσως παραμείνωσι ρεμβάζοντες καὶ προσπαθοῦντες νὰ ἀνακαλέσωσι κατὰ νοῦν τοὺς στίχους, οἵτινες γλυκύτερον ἐνετυπώθησαν ἐν ταῖς καρδίαις των. Οἱ νέοι, καὶ πρὸ πάντων αἱ νεάνιδες, τοιοῦτον ἰδεώδες σχηματίζουσιν ἀνέκαθεν τῆς ποιήσεως· ἡ ἀλήθεια, ἡ ζωὴ, τὸ αἶσθημα, ὁ κόσμος ἐν τῇ ποιήσει εἶνε δι' αὐτοὺς ὁ ἔρως εἰς στίχους εὐκόλους, εὐλήπτους, μὲ ὥραιας ὁμοιοκαταληξίας, εὐφάνταστος, ἀπερίσκεπτος, πολὺ ὀλίγον φιλόσοφος, θαυρῶς ἐρασιτέχνης, περιορίζων τὰς πτήσεις του μέχρι τοῦ σημείου, πέραν τοῦ ὁποίου ἐξαφανίζεται ἡ εὐκρίνεια τῶν σχημάτων του. Αἱ νεαρὴὶ κόραι ἀγνοοῦσιν καὶ οὐδέποτε ὠνειροπόλησαν τὰ ἱερὰ ὄρνεα τοῦ Διὸς, ἐνδῶπ βλέπουσιν ἐγγὺς των πτερυγίζουσιν καὶ προκλητικὴν τὴν λαμπρόπτερυγα πεταλοῦσαν. Ἡ ἀρμονία τῶν ᾠδῶν, ἥς ἐποτίζετο ὁ Πυθαγόρας, οὐδέποτε κατῆλθε μέχρι τῶν ἀκοῶν αὐτῶν· ἀρκετὸν δὲ ἐν μαγικῇ ἐσπέρᾳ Ἀπριλίου ν' ἀκούωσιν ὑπὸ τὸ φρίσσον φύλλωμα, τῆς ἀηδόνος τὸ κελάδημα, ἵνα βυθισθῶσιν εἰς ἔκστασιν. Εἰς τὴν «Ἀπόφασιν» ἐκ τῶν πλουσιωτάτων καὶ καλλίστων ποιημάτων τῆς συλλογῆς τῶν Χειμωνάνθων ἡ ἀηδὼν ψάλλει πρὸς νέαν κόρην τοιαῦτα:

Ἐγὼ τ' ἀηδῶνι τὸ μικρὸν, τὸ μικροκαμωμένο,
ἐγὼ ποῦ εἶμαι μοναχὰ γὰρ ἔρωτα πλασμένο,
ποῦ τραγουδῶ τὴν εὐμορφιά, ποῦ τραγουδῶ τὰ ντάτα,
κ' εἶν' ὅλα τὰ τραγούδια μου ἀπ' ἔρωτα γεμάτα,
ἦλθα κ' ἐγὼ κ' ἐκρύφτηκα μέσ' ἐς τὰ κλαδὰ, στοχάσου,
τὰ τραγουδήσω ἐρωτικὰ τὰ τόσα ὀνειράτά σου.

Ἡ ποίησις τοῦ κ. Πολέμη εἶνε ὡς ἡ ἀηδὼν τοῦ κήπου, ψάλλουσα μόνον τὸν ἔρωτα πρὸς μόνην τὴν νεότητα.

Γενικώτερον δ' εἰπεῖν ἡ Μοῦσα τῶν Χειμωνάνθων δὲν ἀρέσκεται εἰς αἰθερίας πτήσεις, εἰς εὐρεῖς ὀρίζοντας εἰς κατοπτρεύσεις τοῦ ἀπείρου, εἰς ἀρήξα σαλπίσματα, εἰς πατριωτικὴν ρητορίαν, εἰς φιλοσοφικούς μονολόγους, εἰς τρικυμίας καὶ κεραυνούς. Ἡ Μοῦσα τῶν Χειμωνάνθων δὲν ἐξέρχεται

πέραν τῶν ὁρίων τοῦ σκιστοῦ καὶ εὐανθοῦς κήπου, τὸν ὁποῖον ἐξέλεξεν ὡς κατοικίαν τῆς. Ἐκεῖ κρυφομιλοῦν οἱ γρύλλοι, παραπονιᾶται ὁ γκιώνης, εὐωδιάζουσιν αἱ μαργαρίται, τὰ ρόδα, αἱ μυρσίναι, αἱ ἀκακίαι, καὶ αὐτὸ τὸ ταπεινὸν γόνυ περιβάλλεται δόξαν Σολομῶντος. Ἐκεῖ ὑπὸ τὸν πολυστρουοῦραν τῶν νυκτῶν τοῦ Ἀπριλίου προσέρχονται δειλαὶ καὶ τρέμουσιν αἱ παρθένοι νὰ ὀρκισθῶσι αἰωνίαν ἀγάπην εἰς τοὺς ἐκλεκτοὺς τῆς καρδίας των καὶ τὴν ἐπαύριον νὰ ἐπαναλάβωσι τοὺς ὄγκους των εἰς ἄλλους. Καὶ παρίσταται μάρτυς τοιοῦτον Εἰδυλλίωρ.

Καθόμαστε ἐς τὸν κήπον πλάϊ-πλάϊ,
ἡ ἀνοιξὶ τριγύρω μας γελᾷ,
ἡ τύχῃ ὅλη μ' ἄστρα κεκτημένη,
προβάλλει ἐς τὰ κατάμαυρα ντυμένη.
Μυρίζουν τὰ τριαντάφυλλα τ' Ἀπρίλι
παρόμοια μὲ τὰ ροδιὰ σου χεῖλιν,
νοσοῦλαις λειμοναῖς μουσχοβολοῦνε
κ' οἱ γρύλλοι ὅλῳ γὰρ μᾶς κρυφομιλοῦνε.
Λογάριζα τῆς ἀγάπης ἀραδιάζει
τ' ἀηδόνι ποῦ μιλεῖ κ' ἀναστενάζει
σωπαίνω ἐγὼ ἐς τὸν ὄμο σου γεμμένον
ἀπ' ἀνοιξὶ κ' ἀγάπῃ μαγεμένον.
Γιὰ μὴ στιγμὴ σφαλῶ τὰ βλέφαρά μου,
κ' ἔτσι θαρρῶ πῶς ὅλη αὐτὴ ἡ χαρὰ μου,
ἡ μυρωδιά, τὰ ρόδα τ' ἀνθισμένα
ἀπὸ τὴν εὐμορφιά σου εἶνε βγαλμένα.
Καὶ λέγω μὲ τὸ νοῦ μου: κ' ἂν χαλάσῃ
ὁλόκληρος ὁ κόσμος, ὅλ' ἡ πλάσι.
ἐγὼ θὰ ζῶ καὶ πάλι εὐτυχισμένος,
ἐς τὸν ὄμο σου σὰν εἶμαι ἀπομνησμένος.

Τὸ ἀνωτέρω ποίημα προσδίδει σαφεστάτην ἰδέαν τῆς ποιήσεως τοῦ κ. Πολέμη καὶ περιέχει συλλήβδην, ὡς εἰπεῖν, τὰ κατ' ὕλην καὶ εἶδη στοιχεῖα ἐξ ὧν ὁ κ. Πολέμης κατασκευάζει, λαβεῖν τοὺς στίχους του.

Ἀλλὰ ἡ Μοῦσα τῶν Χειμωνάνθων δὲν ἀρκεῖται μόνον εἰς τὸ νὰ προστατεύῃ τὰς ἐρωτικὰς συναντεύσεις τῶν νέων. Ἐνίοτε συγκαλοῦσα κύκλῳ τοὺς νέους καὶ τὰς νεάνιδας διηγέεται, ὡς ἂν ἦτο πρεσβυτέρα ἀδελφή, ὠραίους μύθους, συγκινητικὰς ἱστορίας ἀρετῆς καὶ ἀφροισιώσεως. Καὶ τότε οἱ ἥρωες αὐτῆς εἶνε, κατὰ προτίμησιν γυναῖκες. Εἶνε ἡ Δέσπω καὶ ἡ Ἑλένη, αἱ δύο ἀδελφαί, ἡ νυμφίλα, ἡ κόρη τοῦ πατρὸς, εἶνε ἡ κόρη τῆς μάγισσας, ἡ γυναῖκα τοῦ κλέφτη, ἡ σκλάβη, ἡ μητέρα, εἶνε ἡ Χάϊδω, ἡ μόνη ἀπαισία ἐμφάνισις ἐν μέσῳ τῶν ἀγγελικῶν ὑπάρξεων τῶν ἄλλων. Καὶ εἶνε πᾶσαι πρότυπα ἀρετῆς καὶ ἀφροισιώσεως, ὑψούμενα πολλάκις μέχρι ἡρώεωσ. Ἡ τρελλὴ καὶ ἀπείριστος Μοῦσα τοῦ κήπου, χωρὶς νὰ τὸ ὑποπτεύσῃ ἴσως, ἀνευ πατάγου, χωρὶς φράσεων καὶ ἐπιδείξεων, μὲ μόνην τὴν βοήθειαν τῆς δημώδους φαντασίας καὶ τοῦ δημώδους ρυθμοῦ καὶ τῆς δημώδους γλώσσης φρονηματίζει τὰς ψυχὰς τῶν νέων, αἵτινες γύρω τὴν ἀκούουσιν προσεκτικῶς καὶ ἐξευγανίζουσι λεληθότως ἐν ταῖς καρδίαις των τὸν ἔρωτα. Μὴ ζητεῖτε περισσώτερα ἐξ αὐτῆς.

Χώρα Μυράμωμιν

ΟΙ ΦΥΛΑΚΙΣΜΕΝΟΙ

Τοῦ Ἑλλήνος ὁ τράχηλος ζυγὸν δὲν ὑποφέρει
μὰ καὶ φυλακισμένος κραταί: τὸ μαχαῖρι,
ἐς τὰς φυλακὰς δὲ πάλιν ἐκεῖ τὰς ἐν Αἰγίνῃ
μικροῦ δεῖν, ὅπως λέγουσιν, πολὺ κακὸ νὰ γίνῃ,
γιατὶ καθεὶς γνωρίζει, γιατὶ καθένας ξέρει
πῶς Ἑλλήνος ὁ τράχηλος ζυγὸν δὲν ὑποφέρει.
Κ' εἰς τὰς ἐφημερίδας, ἂν ἔτυχε νὰ ὄνῃτε,
μαλώνουν οἱ Μανιάται κ' οἱ Στερεολλαδίται
καὶ νῦν τοὺς φυλακίζουν, ὡς δεῖ, κατὰ φυλάς! . .
Αὐτὸ θὰ πῇ κουβέρνο αὐτὸ θὰ πῇ Ἑλλάς.

Κανείς Ἄλλος